

SPRAWOZDANIE

z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Kościerzynie za rok 2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie realizował swoje zadania w 2020r. w trudnym okresie pandemii. Realizował swoje zadania w postaci świadczeń finansowych, rzeczowych, usług i pracy socjalnej w środowisku. Celem świadczonej pomocy było tworzenie warunków umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych i kryzysowych sytuacji życiowych, których nie były one w stanie pokonać, jak również zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych tych osób i rodzin. Uprawnione do świadczeń były osoby i rodziny, których dochód nie przekraczał kwot określonych w ustawach, a ponadto spełnione zostały inne warunki określone w tychże ustawach.

W roku 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające głównie z następujących przepisów:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- 2) uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- 3) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 4) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 5) ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- 6) ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- 7) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 8) ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 9) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 10) ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 11) ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 12) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 13) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 14) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. - Prawo energetyczne
- 15) ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
„Rodzina 500+”
- 16) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- 17) ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 18) ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

- 19) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”
- 20) rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych.

W tym okresie wykonanie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyniosło - **52.897.614 złotych**

w tym na:

- zadania z ustawy o pomocy społecznej wydano – **6.382.605 zł.**,
  - zadania z uchwały w sprawie wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 – **412.730 zł.**,
  - zadania z ustawy o dodatkach mieszkaniowych wydano – **1.357.730 zł.**,
  - zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydano – **12.657.856 zł.**,
  - zadania z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – **29.307.506 zł.**,
  - zadania z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin ”Za życiem” - **16.495 zł**
  - zadania z Programu „Dobry Start” – **994.320 zł**
  - zadania z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii wydano – **434.339 zł.**,
  - zadania z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (prace społecznie użyteczne - środki własne gminy 40%) – **28.682 zł.**, (26.714 zł + 1.968 zł -badania)
  - zadania z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – **180.211 zł.:**
    - opłacenie składki zdrowotnej - **179.433 zł.**, w tym:
      - (świadczenia rodzinne - **126.039 zł.**, zasiłki stałe – **53.394 zł.**)
    - koszt decyzji na świadczenia opieki zdrowotnej – **778 zł.**,
  - zadania z ustawy Prawo energetyczne – dodatek energetyczny (razem z kosztami obsługi) – **4.496 zł.**,
  - przemoc w rodzinie – **456 zł.**,
  - zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **604.908 zł.**,
- w tym:
- asystent rodziny (płace i pochodne, ZFŚS) – **148.526 zł.**,
  - wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej - Placówki opiekuńcze – **141.263 zł.**,
  - wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej - rodziny zastępcze - **315.119 zł.**
  - pozostała działalność – **392.470 zł.**, w tym:

- Ogrzewalnia – **116.580 zł.**
  - Inne działania „paczki wigilijne” – **4.692 zł.**
  - Dzienny Dom Pobytu „SENIOR+” – **271.198 zł** w tym dofinansowanie – **54.000 zł**
- pomoc materialna dla uczniów - stypendia szkolne - **122.810 zł.**

Krótką informacją na temat najważniejszych pozycji w ubiegłorocznych wydatkach:

1. POMOC SPOŁECZNA

Z kwoty **6.382.605 zł.** przeznaczonej na **POMOC SPOŁECZNĄ – 864.412 zł.** stanowiły środki rządowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej, w tym opłata za pobyt w ŚDS – 666.656 zł, wynagrodzenie opiekuna sądowego – 29.923 zł, specjalistyczne usługi opiekuńcze – 167.833 zł, natomiast **1.220.514 zł.** to środki przeznaczone na dofinansowanie zadań własnych gminy, takich jak: zasiłki stałe – 610.372 zł, zasiłki okresowe – 402.380 zł, częściowe utrzymanie ośrodka – 207.762 zł. Łącznie środki budżetu państwa to kwota **2.084.926 zł.**

Pozostała kwota **4.297.679 zł.** pochodziła z budżetu samorządowego i przeznaczona była na realizację zadań własnych, czyli przede wszystkim na świadczenie usług opiekuńczych, zasiłki celowe i w naturze, zasiłki specjalne, dożywianie, opłaty za DPS, schroniska, utrzymanie ośrodka, itp.

Realizowane świadczenia

Zasiłki stałe

przeznaczone w myśl przepisów dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy, jeżeli ich dochód jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego kwalifikującego do pomocy społecznej, otrzymało **118 osób** na kwotę **610.372 zł.**

Na ubezpieczenie zdrowotne dla osób korzystających z zasiłków stałych wydano **53.394 zł.**

Zasiłki okresowe – zadanie własne, obligatoryjne, dotowane przez budżet państwa -zostały wypłacone **216 rodzinom** na łączną sumę **402.380 zł.**, w tym z dotacji wydano **401.887 zł.**, ze środków własnych – **493 zł.** Głównym powodem przyznawania tych zasiłków było bezrobocie, niepełnosprawność i inne przyczyny.

Na obszarze miasta świadczone były zarówno **usługi opiekuńcze „zwykłe”(dla 98 osób),** których koszt wyniósł **1.127.527 zł.** (w tym odpłatność – 141.052 zł) jak i specjalistyczne dla

osób z zaburzeniami psychicznymi (objęto nimi **14 osób** z zaburzeniami psychicznymi - koszt **167.833 zł.** (w tym odpłatność – 20.293 zł). Dotyczy to usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Z możliwości dziennego 6 – godzinnego pobytu (wraz z wyżywieniem, opieką i zajęciami terapeutycznymi) w **Środowiskowym Domu Samopomocy „Jesteśmy dla Ciebie”** przy ulicy Stolarskiej skorzystało **30 osób** z zaburzeniami psychicznymi, w tym z terenu miasta Kościerzyna **20 osób**. Łącznie na ŚDS wydaliśmy **666.656 zł.**

Od stycznia 2019r. w strukturach MOPS funkcjonuje **Dzienny Dom Pobytu „Senior +”** z przeznaczeniem dla **15 osób**. Rotacyjne z usług DDP skorzystało **21 osób**. Łącznie na DDP wydaliśmy **271.198 zł.** w tym dofinansowanie **54.000 zł.**

Dożywianie

Realizujemy program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023. W ramach Programu w 2020r. udzieliliśmy pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłków w szkołach, przedszkolach i żłobkach oraz pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności. W związku z ogłoszonym stanem pandemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2 i brakiem posiłków w szkole - została udzielona dodatkowa pomoc dla dzieci i uczniów w postaci produktów żywnościowych. Koszt realizacji Programu wyniósł **412.730 zł.**

Z budżetu państwa otrzymaliśmy kwotę **285.300 zł**, co stanowi ok. 69 % całości kosztów, udział środków własnych to kwota **127430 zł**, czyli ok. 31 % łącznej wartości.

W ramach Programu z posiłków w szkołach i przedszkolach skorzystało **349 dzieci z 189 rodzin** na kwotę **103.179 zł**. Z posiłków w Barze „BISTRO” skorzystały **53 osoby** na kwotę **59.208 zł**. Z pomocy na dożywianie w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności skorzystało **314 rodzin** na kwotę **196.930 zł**. Świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych to kwota **51.256 zł**. Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego (na wniosek dyrektora szkoły) – **2.158 zł**.

Zasiłki celowe i w naturze

Udzielono wsparcia **458 rodzinom** na kwotę **375.557 zł**, w tym między innymi:

- **713 świadczeń** przyznano na zakup posiłku lub żywności na kwotę – **196.930 zł.**,
- **68 świadczeń** przyznano na zakup odzieży i obuwia na kwotę **11.730 zł**,
- **151 świadczeń** udzielono na zakup opału na kwotę **72.450 zł**,
- **233 świadczeń** otrzymały rodziny na leki i leczenie na kwotę **50.645 zł**,
- **5 osób** otrzymało wsparcie w wyniku zdarzenia losowego na kwotę **9.700 zł**.
- **43 dzieci** skorzystało w szkołach z zimowiska za kwotę **4.215 zł**,
- **164 rodziny** otrzymało z pomocy w postaci zasiłków specjalnych,

Pozostałą kwotę **29.887 zł** przeznaczono na różne potrzeby bytowe, takie jak zakup żywności, drobnego sprzętu gospodarstwa domowego, remontu mieszkania, częściowe uregulowanie należności za czynsz lub energię elektryczną itp.

Udzielono również wsparcia **23 osobom** bezdomnym zapewniając schronienie na łączną kwotę **230.881 zł.**

w tym – schroniska zwykłe (5 osób) – 26.961 zł.

schroniska z usługami opiekuńczymi (5 osób) – 87.340 zł.

ogrzewalnia (13 osób) – 116.580 zł.

Domy Pomocy Społecznej

W roku 2020 w domach pomocy społecznej przebywało łącznie **35 osób** z terenu naszego miasta. Kwota za pobyt w/w osób pokrywana ze środków samorządowych wyniosła ogółem **825.226 zł**, z tego odpłatność rodzin to kwota **15.782 zł**. (średni koszt DPS w 2020r. wyniósł 4.105 zł).

Ogółem z pomocy społecznej w 2020 roku skorzystały **723 rodziny**, w tym **115 rodzin** wyłącznie z pracy socjalnej. Rodziny objęte pomocą liczyły łącznie **1 575 osób**.

DODATKI MIESZKANIOWE

W roku 2020 łącznie wypłacono **5.191 dodatków** na kwotę **1.357.730 zł**. W liczbie tej użytkownicy mieszkań w KTBS-ach (komunalnych) otrzymali **1.659 dodatków** na sumę **393.375 zł**, użytkownicy mieszkań spółdzielczych otrzymali **1.186 dodatków** na sumę **270.296 zł**, użytkownicy mieszkań pozostałych tj. wynajmowanych w budynkach prywatnych, mieszkań zakładowych, mieszkań własnościowych w zarządzie KTBS oraz lokali wspólnotowych, otrzymali łącznie **2.346 dodatków** na kwotę **694.059 zł**.

Ponieważ wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy, całość wydanych na ten cel środków pochodziła z budżetu naszego samorządu.

W 2020 roku złożono wniosków **910** z tego rozpatrzonych pozytywnie **871** a **39** odmownie.

DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014r. tut. MOPS wypłaca zryczałtowany dodatek energetyczny wrażliwemu odbiorcy energii elektrycznej. W 2020 r. wypłaciliśmy **302 dodatki** na kwotę **4.408 zł**.

Na obsługę tego zadania otrzymaliśmy **88 zł**. (2% wartości wypłaconych dodatków)

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28.11.2003r.

W ramach świadczeń rodzinnych pomocą objęto **3.457 osób** (świadczenia rodzinne - zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze.)

Wypłacono:

- zasiłki rodzinne – **19.707 świadczeń** na kwotę – **2.565.699 zł.**
- dodatki do zasiłku rodzinnego – **9.420 świadczeń** na kwotę - **1.217.683 zł.**
- świadczenie pielęgnacyjne – **1.667 świadczeń** na kwotę – **2.983.759 zł.**
- zasiłki pielęgnacyjne – **12.044 świadczeń** na kwotę – **2.598.447 zł.**
- jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka tzw. „becikowe” – liczba świadczeń - **188** na kwotę **188.000 zł.**
- specjalny zasiłek opiekuńczy – **493 świadczeń** na kwotę – **302.816 zł.**
- świadczenia rodzicielskie - **999 świadczeń** na kwotę – **912.219 zł**

Za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekuna oraz specjalny zasiłek opiekuńczy odprowadzone zostały składki emerytalno-rentowe w kwocie **606.369 zł.**, natomiast składki zdrowotne uiszczone zostały w wysokości **126.039 zł.**

ZASIŁKI DLA OPIEKUNA

Od czerwca 2014r. tut. MOPS realizuje wypłaty zasiłków dla opiekunów na podstawie ustawy o udzieleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014r. (tj.Dz.U.2017.2092).

W 2020r. w ramach w/w ustawy wypłacono **102 świadczenia** na łączną kwotę **67.780 zł.**

Za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna odprowadzono składki emerytalno-rentowe w kwocie **13.309 zł.** oraz składki zdrowotne w kwocie **3.014 zł.**

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

W 2020r. wypłacono z funduszu alimentacyjnego świadczeń dla **163 rodzin** na kwotę **1.239.300 zł.**

REALIZACJA PROGRAM RODZINA 500+

Od kwietnia 2016r. tut. MOPS realizuje wypłatę świadczenia wychowawczego w ramach Programu RODZINA 500+ na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r., która została zmieniona i od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze wypłacane jest na wszystkie dzieci do 18 roku życia. Okres zasiłkowy został przedłużony do dnia 31 maja 2021 roku.

Ogółem wniosków wpłynęło **4.296**. Liczba dzieci objętych świadczeniem wychowawczym to **4.627**. Łączna kwota wypłaconych świadczeń – **29.063.883 zł.** Świadczeń nienależnie pobranych było **59.613 zł.** (w tym spłacono 59.113 zł. pozostało do spłaty 500 zł).

W ramach koordynacji świadczeń wychowawczych wypłacono 2.255 na łączną kwotę **1.075.063 zł.**

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE W RAMACH USTAWY „ZA ŻYCIEM”

Od 2017r. tut. MOPS realizuje wypłatę jednorazowego świadczenia przysługującego kobiecie posiadającej zaświadczenie o ciężkiej i nieodwracalnej chorobie zagrażającej życiu dziecka, które powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka. W 2020r. wypłacono **4 świadczenia** w kwocie **16.000 zł.**

ŚWIADCZENIE „DOBRY START”

Od lipca 2018r. rozpoczęliśmy realizację świadczenia „Dobry Start”. W roku 2020 jednorazowym wsparciem objęto **3.215** dzieci **na kwotę 963.150 zł.** Nienależnie pobrano 750 zł. – wszystko zostało zwrócone.

REALIZACJA USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Na realizację w/w ustawy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył kwotę **434.339 zł.** W ramach naszej działalności prowadziliśmy m.in. świetlicę profilaktyczną (Placówka Wsparcia Dziennego), poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla osób doświadczających przemocy, schronienie dla ofiar przemocy. Szersze i dokładniejsze omówienie tych spraw ma miejsce przy okazji sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Kościerzyna za rok 2020.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W roku 2020 realizując Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017r., poz. 2447) w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych, łącznie wypracowano w Mieście Kościerzyna **7.173** roboczogodziny. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **62.081 zł.** z tego kwota **37.248 zł.** została zrefundowana ze środków funduszu pracy przez Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie, natomiast różnica, która powstała z dokonania refundacji przez PUP wyniosła **24.833 zł** i pochodziła ze środków własnych Gminy Miejskiej Kościerzyna. Gmina zapłaciła również za badania lekarskie niezbędne do wykonywania pracy w kwocie **1.572 zł.,** co łącznie wyniosło **26.405 zł.** ze środków własnych gminy.

Prace społecznie użyteczne wykonywane były w 13 jednostkach na terenie Miasta Kościerzyna. Ogółem prace społecznie użyteczne wykonywało **45** osób - 16 mężczyzn i 29 kobiet.

W tut. ośrodku realizujemy również Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010r. (Dz. U. 2010. 98. 634) w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna. W 2020r. do MOPS skierowano do w/w prac **76 karanych**, prace te kontynuowało **55 karanych** z lat ubiegłych. W sumie obsługiwano **131 osób karanych**.

REALIZACJA POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW

Od sierpnia 2017r. realizujemy pomoc materialną dla uczniów, wynikającą z ustawy o systemie oświaty. Stypendia szkolne w 2020r. otrzymało **80 uczniów z 43 rodzin**. Wartość udzielonej pomocy wyniosła **122.810 zł** w tym z dotacji wydaliśmy **98.248 zł**, środki własne to kwota **24.562 zł. (20%)**.

REALIZACJA USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

W mieście Kościerzyna uchwalony został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna na rok 2020, który jest załącznikiem do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kościerzyna na rok 2020.

W dniu 29 stycznia 2020r. Rada Miasta Kościerzyna podjęła uchwałę (nr XXI/180/20) w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Kościerzyna. Na podstawie nowej uchwały Rady Miasta Kościerzyna w dniu 28 lutego 2020r. zarządzeniem nr 0050.36.2020 Burmistrz Miasta Kościerzyna powołał Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Kościerzyna.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;

Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie;

Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie;

Prokuratury Rejonowej w Kościerzynie;

Sądu Rejonowego w Kościerzynie;

Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Przychodnia” w Kościerzynie oraz poradni uzależnień;

Straży Miejskiej w Kościerzynie;

Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie;

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

W 2020r. odbywały się w budynku MOPS spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (5 spotkań), na których podejmowane były tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Miasta Kościerzyna.

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2020r. wpłynęło łącznie 64 wypełnionych formularzy **Niebieskich Kart** (wszczętych w 52 rodzinach, łączna liczba osób w

rodzinach to 178, w tym 53 dzieci) wypełnionych przez przedstawicieli instytucji zobowiązanych do wszczynania procedury zgodnie z ustawą (Policja, Pomoc Społeczna, MKRPA, Oświata, Służba Zdrowia), z czego:

Policja – 48;

MOPS – 9;

Służba Zdrowia – 3;

MKRPA – 2;

Oświata – 2.

Spośród wszystkich wszczętych procedur Niebieski Karty 16 nie było realizowanych ze względu na brak zasadności podejmowania działań (wstępna decyzja podjęta została na posiedzeniu grupy roboczej w sprawie następnie na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego została ona zatwierdzona). W 2020r. spośród wszystkich realizowanych procedur NK 46 zostało zakończonych z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie lub uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W ramach każdej procedury Niebieskie Karty były zwoływane **grupy robocze**, które pracowały pod kątem zdiagnozowania sytuacji w rodzinie oraz ustalenia działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciel MOPS (pracownicy socjalni, psycholog, specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny, kierownik świetlicy profilaktycznej MOPS, kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), policji, MKRPA, służby zdrowia, oświaty, sądu. Skład grup roboczych ustalany był na podstawie indywidualnej sytuacji w rodzinie.

Łączną liczbę odbytych grup roboczych można określić na około 160.

Przez cały 2020r. systematycznie udzielane było osobom w kryzysie, w tym osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, wsparcie psychologiczne, prawne, rodzinne, socjalne i finansowe.

W 2020r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego wezwał listownie 50 osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Osobiście stawilo się 22 wezwanych, przeprowadzono z nimi rozmowy w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie oraz pouczone o odpowiedzialności karnej za takie postępowanie, w 22 przypadkach wypełniono formularz NK-D

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie w okresie od września do grudnia 2020r. realizowane były warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, do których przystąpiło 7 osób z terenu miasta Kościerzyna - zmotywowanych przez członków grupy roboczej.

W październiku w budynku MOPS odbyły się 12 godzinne warsztaty dla rodziców dzieci w wieku 0-6 lat „Zamiast klapsa” – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice (uczestniczyło 9 osób).

W budynku MOPS znajduje się mieszkanie chronione dla ofiar przemocy w rodzinie, z którego w 2020r. skorzystała jedna osoba z dzieckiem.

Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wspólnie z innymi pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również we współpracy z innymi instytucjami z terenu miasta (placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, policja, PCPR, PPP, PIK, MKRPA, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa) realizował działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do mieszkańców naszego miasta.

W 2020r. (w czerwcu i październiku) odbyła się konsultacyjno - wspierająca superwizja dla specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie - dwa spotkania po 6 godzin dla 10 pracowników MOPS (członków grup roboczych)

Kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozpoczął w lutym 2020r. Studium Pracy z Osobami Stosującymi Przemoc SPOSP 2020 w Stowarzyszeniu Niebieska Linia w Warszawie, uczestniczył w pierwszym zjeździe 4 dniowym, kolejne nie odbyły się z uwagi na pandemię.

W dniach od 1 do 19 listopada realizowana była Kampania 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży „Pomarańczowa Wstążka” natomiast w dniach od 25 listopada do 10 grudnia realizowana była kampania „Biała Wstążka” – 16 dni przeciwko przemocy wobec kobiet.

W kwietniu 2020r. w lokalnej prasie ukazały się informacje dotyczące możliwości uzyskania pomocy w MOPS w związku z przemocą w rodzinie w ramach kampanii prowadzonej przez wydawnictwo Dziennika Bałtyckiego „Stop przemocy domowej”.

W ostatnim kwartale 2020r. w lokalnej telewizji, na portalach społecznościowych i w Internecie ukazywały się spoty informacyjne dotyczące oferty pomocy MOPS skierowanej do mieszkańców miasta, w tym szerokiej oferty związanej z problemem przemocy w rodzinie.

Dodatkowo członkowie Grup Roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego brali udział w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach obowiązków służbowych – jako pracownicy swoich instytucji.

Należy podkreślić, iż od marca 2020r. z uwagi na sytuację związaną z pandemią covid – 19 większość zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie podejmowanych była w formie zdalnej (telefonicznie, mailowo, videokonferencje).

COVID -19

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działań zabezpieczających osoby bezdomne rozdawał im środki ochrony osobistej w postaci maseczek oraz rękawiczek ochronnych.

Przygotował również miejsce izolacji dla osób bezdomnych, które wykazują objawy COVID-19.

Miejsce izolacji znajduje się w pomieszczeniu przy ul. Oś. Tysiąclecia 1. Zostało wyposażone

w 4 stanowiska łózkowe, z zestawami do udzielenia pierwszej pomocy – worki samosprężalneambu. Przygotowano tam też niezbędne środki ochrony osobistej.

Działanie to możliwe było do zrealizowania z względu na udział Gminy Miejskiej w projekcie „Wypracowanie standardu i przeprowadzenie pilotażu w zakresie usług mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnością z uwzględnieniem możliwości finansowania tego rozwiązania” na działania związane z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19. Pozyskano środki i wyposażenie na wartość około 43.000 zł. (rękawice, maseczki, łóżka, 4 szafki, przyłbice, całosciowe lub częściowe, gogle, kombinezony, bezdotykowe dezynfekatory, płyny do dezynfekcji, maty dezynfekcyjne, ozonator, worki samosprężalneambu, termometry bezdotykowe)

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest wspomaganie klientów w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb, a nie zagwarantowanie źródła utrzymania osobom, których stan zdrowia pozwala na wykonanie pracy. Jest to wsparcie finansowe dla osoby w jej dążeniu do polepszenia swojej sytuacji życiowej, co nie oznacza bezwarunkowego zaspakajania jej wszystkich żądań. Ponadto pomoc winna mieć charakter przejściowy, skłaniający klienta do aktywizacji i usamodzielnienia się.

Dużym wyzwaniem w 2020r. była działalność ośrodka w okresie pandemii i ograniczeń z nią związanych.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie kontynuował realizację zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw i innych przepisów prawa, będzie również podejmować nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna i efektywna, a w szczególności poprzez:

- stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej,
- poszerzenie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej poprzez współpracę z ośrodkami wsparcia i innymi placówkami, m.in. schroniskami dla osób bezdomnych, Środowiskowym Domem Samopomocy, Dziennym Domem Pobytu oraz Centrum Integracji Społecznej,
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci - dalsze wsparcie asystentów rodzin, doradztwo specjalistyczne, korzystanie z Placówki Wsparcia Dziennego, projekty socjalne, programy ministerialne.

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Od 2012 roku realizujemy ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Określa ona zasady i formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej. Obowiązek przedstawienia Radzie Gminy sprawozdania z realizacji zadań wspierania rodziny wynika z art. 179 w/w ustawy.

Rada Miasta w Kościerzynie Uchwałą Nr VII/54/19 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 27 lutego 2019r. przyjęła „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2019-2021”. Określono w nim cele główne oraz zadania mające wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu ról społecznych.

Niniejsze sprawozdanie powstało na bazie informacji uzyskanych od poszczególnych podmiotów realizujących program.

Poniższe zestawienie tabelaryczne sporządzono zgodnie z celami i działaniami określonymi w w/w Programie.

Cel główny:

Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

<i>Cel szczegółowy 1: Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umocnieniu rodziny i wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczych</i>	
Analiza sytuacji rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba analizowanych rodzin:<ul style="list-style-type: none"> - pomoc społeczna - 608 rodzin, którym przyznano świadczenia w tym liczba osób - 1.375 - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 52 wnioski (Postanowienia wydane przez Sąd: leczenie zamknięte - 5, leczenie otwarte - 8 - przemoc w rodzinie - założono - 64 NK • Liczba rodzin w kryzysie - 118 (przemoc, alkoholizm, narkomania, sytuacje kryzysowe)
Upowszechnianie funkcji i zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów rodzin - 3 • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny- 46 (gdzie max 1 asystent to 15 rodzin) • Liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania - 8
Edukacja mająca na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne - 2 <ol style="list-style-type: none"> 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kościerzynie:<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci przyjętych w poradni – ok. 550 - „Szkoła dla Rodziców”- 25 osób - „Socjoterapia” - 6 osób - Terapia logopedyczna - ok. 75 dzieci - Terapia pedagogiczna - 15 osób 2) MOPS w Kościerzynie:<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie porad indywidualnych w zakresie problemów wychowawczych z dziećmi

	<ul style="list-style-type: none"> - konsultacje telefoniczne z pedagogami szkolnymi w zakresie działań profilaktycznych - udział w Rajdzie Niepodległości – wyzwolenie K-ny - udział w światowym Dniu FAS, Dzień Świadomości FASD <p>Udział w Kampaniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Międzynarodowa Kampania 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży - Międzynarodowa Kampania 16 dni Akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć. - warsztaty dla mamy i taty - „Zamiast klapsa - jak z miłością i szacunkiem wyznaczyć granice dziecku” <p>Zajęcia na temat Sekstingu, cyberprzemocy, hejtu, uzależnienia od Internetu dzieci i młodzieży</p>
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów udzielających wsparcia - 4 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna: liczba dzieci przyjętych w poradni - 550 osób - MOPS w Kościerzynie: Prawnik - liczba rodzin objętych wsparciem - 71 Psycholog -liczba rodzin objętych wsparciem - 23 Specjalista d/s rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem - 39 - Poradnie Uzależnień - Centrum Psychologiczno-Pastoralne „Więź”
<i>Cel szczegółowy 2 : Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin</i>	
Analiza sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin z dziećmi - 245 w tym liczba osób w tych rodzinach - 980
Zapewnienie pomocy pieniężnej, rzeczowej oraz w postaci pracy socjalnej rodzinom	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i pracy socjalnej - 723 w tym osób – 1.575 • Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej - 245 w tym osób - 980 • Liczba dzieci dożywianych - 296 • Liczba osób objętych wsparciem w postaci świadczeń rodzinnych – 4.643 • Liczba osób objętych funduszem alimentacyjnym- 163 rodziny , • Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie 500+ - 4.627 • Liczba dzieci na które przyznano świadczenie „Dobry Start” - 3.215 • Liczba dzieci otrzymujących stypendia szkolne - 80
Działania na rzecz rodziny dotkniętej bezrobociem	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów aktywizujących skierowanych do bezrobotnych z terenu miasta Kościerzyna - 6 programów • Liczba osób uczestniczących w programach aktywizujących z terenu miasta Kościerzyna - 301 osób • Liczba osób pracujących w ramach prac społecznie użytecznych - 45 osób

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób wykonujących prace interwencyjne - 110 osób • Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - 23 osoby • Szkolenia – 36 osób • Refundacja kosztów wyposażenia stanowisk - 36 • Staże zawodowe – 58 osób • Inna forma wsparcia – 38 osób
<i>Cel szczegółowy 3: Wsparcie form organizacji czasu wolnego służących umocnieniu więzi rodzinnych</i>	
Wspieranie rodzin w dostępie do aktywnych form wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci - 1 (Kurator Oświaty) • Liczba dzieci objętych wsparciem - 17 • KDK - liczba zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci - 3 Liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodziny - 48. Liczba dzieci objętych wsparciem – 179 Liczba inicjatyw dla rodziny -16
Organizowanie festynów, imprez rekreacyjno sportowych dla rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • Światowy Dzień FAS • XII RAJD Niepodległości • Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem • Międzynarodowa Kampania 19 dni przeciwko krzywdzeniu dzieci i młodzieży • Międzynarodowa Kampania 16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć <p>W związku z pandemią koronawirusa nie odbyły się festyny ani imprezy plenerowe</p>
Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek wsparcia dziennego - 1 • Liczba dzieci - 30 • Świetlice szkolne we wszystkich szkołach – działalność ograniczona ze względu na pandemię koronawirusa • Świetlice popołudniowe _ Sz.P. Nr 1, Sz.P. Nr 2 (działalność ograniczona – COVID)
Realizacja Programu wspierającego rodziny wielodzietne KARTA DUŻEJ RODZINY	<ul style="list-style-type: none"> • Karta Dużej Rodziny - 2020r. <ul style="list-style-type: none"> - liczba wniosków: 155(w tym nowe rodziny-50) Nowe rodziny-starsi rodzice-56, nowy członek rodziny: 14 wniosków - liczba nowych kart kościerskich: 195 - liczba przedłużonych kart - 1850 - liczba aktywnych kart w 2020 - 2032 - liczba wydanych kart od początku trwania Programu - 3551 kart
<i>Cel szczegółowy 4 : Wzmacnianie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinie</i>	
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba NK - 64 (procedurę wszczęto w 52 rodzinach, gdzie było 53 dzieci

rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba grup roboczych - ok. 160 • Liczba osób, które skorzystało z mieszkania MOPS – 1 kobieta z dzieckiem
Pomoc środowiskom zagrożonym problemem uzależnienia od alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie - 62 • Liczba osób skierowanych do biegłych - 19 • Liczba osób, wobec których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego, otwartego - 7

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizowaliśmy poprzez:

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej.
2. Prowadzenie intensywnej pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych - przydzielanie asystenta rodziny.
3. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego w tut. MOPS, jak również w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
4. Rozwijanie poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.
5. Współpracę wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny biologicznej w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
6. Wspieranie rodzin we wzmocnieniu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwiania powrotu dzieci do rodziny naturalnej.
7. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
8. Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego oraz świetlic dla dzieci i młodzieży.

W roku 2020 w tut. MOPS pracę asystenta rodziny wykonywały 3 osoby. Asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę z 15 rodzinami. W 2020r. asystenci pracowali łącznie z 46 rodzinami. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystencji są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniu. Tut. Ośrodek umożliwił udział w szkoleniach.

Zatrudnienie asystentów wyniosło **148.526 zł.** (z budżetu państwa otrzymaliśmy 3.400 zł)

Placówka Wsparcia Dziennego prowadzona w formie opiekuńczej. Liczba miejsc - 30, przeciętna liczba dzieci korzystających - 20. Łączny koszt utrzymania Placówki to kwota **223.578 zł.**

W 2020 roku współfinansowaliśmy pobyt w pieczy zastępczej 54 dzieci z terenu miasta w łącznej kwocie **370.677 zł.**, z tej grupy **4** dzieci opuściło pieczę zastępczą (2 dzieci – adopcja, 2 – powrót do rodziny biologicznej)

W roku 2021r. będziemy nadal ponosić odpłatność za 50 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Koordynatorem i głównym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizacja Programu odbywała się poprzez wsparcie pracowników socjalnych i asystentów rodziny oraz inne instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny. Ważnym elementem pracy z dzieckiem i rodziną były cykliczne spotkania organizowane przez PCPR, w których brali udział pracownicy socjalni i asystenci rodzin dotyczących sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz ich rodzin biologicznych.

Potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to:

1. utrzymanie dotychczasowego poziomu finansowania zadań
2. utrzymanie liczby zatrudnionych asystentów rodziny.

Kościerzyna luty 2021r.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Sylwia Trzebiatowska